

Posudek diplomové práce

Miroslavy Jahodové *Thomas Brussig und die Literatur der Wendezeit*

FF UK Praha, 2006, 154 str.

Rozsáhlá práce si klade za cíl charakterizovat Brussigovy dosavadní 4 větší prózy z let 1991-2001 v kontextu „převratové“ literatury.

Po úvodu se v kap. 2 (s. 4nn) nejprve rozebírá pojem „převrat. lit.“ a konstatuje, že se ho používá dost volně. V následujícím se podává přehled různých typů a žánrů (dokumentace, vzpomínky, uměl. díla) souvisejících se znovusjednocením Německa a složitým přechodem bývalé NDR do podmínek svobodného režimu a kapitalistického hospodářství; zmíněny jsou známé diskuse 80. a 90. let („spor historiků“, polemiky o Grassovi, B. Straußovi, Ch. Wolfové atd.); přehled je bibliograficky cenný, jen některé formulace jsou diskutabilní, např. nevím, že by Strauß někde žádal „Wiederbelebung der völkischen Bräuche und Riten“, 11).

Kap. 3-4 podávají stručný přehled Brussigova života a díla; kap. 4 (cca. 15 řádků) mohla být přiřazena k předchozí.

Nejrozsáhlejší kap. 5 (30-109) představuje podrobnou analýzu Brussigových 4 děl, která jsou takřikajíc rozsekána na plátky a pojednávána vždy za sebou v každé z podkapitol, rozdělených podle aspektů analýzy: výstavba, vzájemné vztahy osob, témata, a zejména styl a jazyk (53-106): velmi pečlivě a detailně jsou popsány nejrůznější jazykové prostředky. Pojem „styl“ je však omezen pouze na lingvistický význam, pominuta jsou hlediska literárního stylu, třeba základní gesto groteskní hyperboly, také persifláž, satira atd. (zvl. v *Hrdinech*); obdobně je u osob pominuta třeba celková charakteristika postavy Klause (= zásadně „umělá“ postava, skřet, asi jako Grassův Oskar Mazerath apod.).

V kap. 6 se „časem a prostorem“ míní převážně pojmy historické, nikoli naratologické. Na to navazuje v kap. 7 shrnutí histor.-politické situace NDR v 80. letech a reakce Brussigových postav na ni; zde by bylo možno vynechat zbytečné vysvětlivky ke známým historickým osobám (podob. jako už předtím, např. 96nn: Lenin, Bach apod.; Gorbačov je navíc nepřesně určen jako „Präsident der Sowjetunion“, 120). Faktograficky bohatá je pasáž o Ch. Wolfové (132-40), ale bylo by ji třeba interpretačně dotáhnout: např. Klaus sice „zamění“ (138) Ch.W. s trenérkou Juttou Müllerovou, ale Brussig je nezaměňuje, nýbrž záměrně spojuje, totiž do groteskně-alegoricky povýšeného nadobrazu „Matek“ (navíc: včetně Klausovy matky) jako pravých reprezentantek NDR, jako ztělesnění „dobře míněné“ manipulace lidmi, jejich účelového „trénování“, tj. (de)formování ve výkonné a poslušné zrůdy.

Závěrečná kap. 8 vcelku v úplnosti a dobře shrnuje hlavní poznatky práce a zajímavě doplňuje osobním čtenářským zážitkem diplomantky.

Závažným formálním nedostatkem práce je, že chybí české resumé. – To by měla diplomantka před konečným odevzdáním do obou exemplářů vložit.

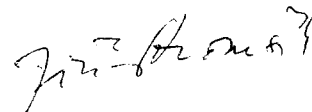
Němčina práce je nadprůměrná (drobná přehlédnutí vyznačuji ve svém exempláři, např. neúplná první věta, historik Michael „Stürmers“ m. Stürmer, s. 8, saské gen., s. 147). Co do techniky filologické práce nelze práci vytknout nic závažného; snad jen: místy se za citátem odkazuje jménem editora, např. „Kraft“, kdežto v seznamu lit. (148) je dílo abecedně zařazeno pod titulem („*aufgerissen...*“); v seznamu lit. (150nn) jsou také zbytečně uváděny internetové adresy i k všeobecně dostupným informacím (Claudia Cardinale atp.).

Závěr:

Jde o práci velmi dobře připravenou, vypracovanou pečlivě a solidně; diplomantka prokázala dobré znalosti nejen autorovy tvorby, ale i literární a politicko-historické situace, do níž autora zařazuje. Bylo by si však přát poněkud hlubší celkový vhled do uměleckého zpracování látky (viz v., pozn. o „Matkách“). Přes toto desideratum splňuje předložený text nároky na diplomové práce, a proto jej bez výhrad

doporučuji k obhajobě.

Praha 1.9.06

Jiří Stromšík